

První dotaz

Datum: 25. 1. 2022

Prosím o vyložení pojmu ZUP / ZULP / ZUM. Děkuji.

Odpověď: Legislativa cenová regulace (cenové předpisy MZČR) dělí ordinační materiálové vstupy na dva základní typy, se kterými se při cenotvorbě věcně usměrněných cen pracuje zcela odlišně:

1. Režie použitelná u všech výkonů (vše drobné, rukavice, kelímky, ubrousky, čtverečky, roušky, respirátory, oblečení, dezinfekce, v zásadě se jedná o vše, co se kupuje po větších baleních, je velmi levné pro jedno použití, a hlavně platí podmínka, že lze takový vstup využít u všech výkonů na daném středisku, pro který je kalkulována minutová sazba). Některé ordinace nebo účetní tento typ vstupu také lidově nazývají nepřímý materiál. Naproti tomu aktuální legislativa cenové regulace ho nazývá jako přímý materiál obsahující základní společný materiál (...) použitelný u všech výkonů (...).
2. ZUP/ZULP = znamená "zvlášť účtované položky nebo zvlášť účtované léčivé přípravky / prostředky" - jedná se o speciální vstupy používané pouze u některých výkonů, většinou se typicky jedná o dražší vstupy a materiál (u stomatologů např. laboratorní výrobky a služby, protetika, jednorázové endo sady, výplně, anestezie, speciální léčivé přípravky, např. u dermatologů zejména botoxy a kyseliny ...). Pojem "ZUM" znamená zvlášť účtovaný materiál a můžeme se s ním setkat zejména při cenotvorbě laboratorních výrobků, kde se s tímto speciálním materiálem také pracuje jinak nežli s režijním materiálem. Některé ordinace nebo účetní tento typ vstupu také lidově nazývají přímý materiál.

Zásadní pro Vás je dle aktuální legislativy identifikovat, jaké konkrétní vstupy (materiály) jsou ve Vaší ordinaci ZUP/ZULP/ZUM, na tyto si ideálně nastavit účetní metodiku (účtovat je zvlášť, sledovat jejich aktuální pořizovací ceny) a při cenotvorbě se nesmí dostat do minutové sazby. V případě, že by Vás zajímalo více detailních informací, doporučuji se obrátit na ekonoma nebo si projít aktuální předpisy cenové regulace.

V případě, že by Vás zajímalo více detailních informací nebo byste chtěl/a činit další kroky v této věci, doporučuji se obrátit na ekonoma nebo si projít aktuální předpisy.

Druhý dotaz

Datum: 25.1.2022

Dobrý den, ráda bych se zeptala, jak je to s odměňováním odborných zástupců v s.r.o. Mám zubní ordinaci formou s.r.o., jsem majitel (společník), jednatel a zároveň jsem zaměstnaná ve své ordinaci jako lékař. Ve čtvrtek 13.1.2022 jsem byla na školení pro odborné zástupce v Plzni. Jestli jsem to dobře pochopila, tak je možné si za práci ve funkci odborného zástupce vyplácet odměnu. Ideálně na DPP, měsíčně 10 000,- zdaněné 15% srážkovou daní. Moje účetní ale po konzultaci s daňovou poradkyní říká,

že to není možné. Když jsem v ordinaci zaměstnaná jako lékař, tak do toho údajně spadá i to, že dělám odborného zástupce. Mohl by prý být problém při kontrole ze sociálky a zdravotní pojišťovny, že se neodvedlo SP a ZP. Ale v tom případě se to nevyplatí takto řešit, je jednodušší dát to do mzdy, kde se odvede vše. Mohla bych si prý udělat pouze DPP třeba na úklid ordinace. Anebo bych musela dělat odborného zástupce v jiné ordinaci a tam by mi mohli udělat DPP tak, jak jsem psala, pouze zdaněné 15 %. A ještě bych se ráda zeptala, jestli do smlouvy je potřeba uvádět náplň činnosti, nebo stačí napsat pouze "funkce odborného zástupce"? Na stránkách komory jsem nikde žádný článek o náplni činnosti OZ nenašla. Moc děkuji.

Odpověď: Na úvod – již ve Vašem dotazu zmiňujete názory lidí, kteří Vám v této věci radili. Tyto informace jsou útržkovité, nekompletní a nedoporučuji z nich vycházet.

Aby se dalo korektně a jednoznačně odpovědět na Váš dotaz, bylo by potřeba analyzovat celou řadu konkrétních dokumentů a vztahů kolem Vaší společnosti. Jelikož jsme online poradna, zkusím maximálně poradit "od stolu" a přiblížit Vámi zmiňovanou problematiku.

Máte právnickou osobu (s.r.o.) a dále jste jako fyzická osoba s Vaším s.r.o. tzv. spřízněná osoba, protože jste majitelkou (společnicem, pokud se budeme držet přesných právních pojmů z obchodního rejstříku).

První rovina je řešení vztahů mezi spřízněnými osobami, tyto vztahy (např. Vámi zmiňované dodání odborného zástupce, ať už jakoukoliv pracovněprávní formou, a celá řada dalších různých vztahů) mohou být velmi problematické a bývají častým přezkumem ze strany finančních správců (tím myslím finanční úřad nebo specializovaný finanční úřad), zda jsou taková plnění poskytována v obvyklé (tržní) ceně, zda je k nim opravdu dochází (jinými slovy, zda se nejedná o fiktivní plnění mající za cíl pouze přesunout daňové povinnosti z jedné osoby na druhou) apod. Z pohledu cenové regulace, která se na Vás zřejmě vztahuje (pokud účtujete i pacientům, a nikoliv jen zdrav. pojišťovnám), byste musela dále dokládat, že takové přijaté plnění opravdu potřebujete k poskytování zdravotní péče (což je v konkrétním příkladu odborného zástupce řekl bych ten nejmenší problém).

Druhá rovina, na kterou bych poukázal, je obsah pracovní smlouvy mezi Vámi a Vaším s.r.o. Ten obsah neznám, nicméně lze předpokládat, že pokud jste na kraji registrovala při zakládání Vašeho s.r.o. NZZ, pak jste při registraci uvedla odborného zástupce a jeho činnosti pro dané s.r.o. doložila nějakým pracovněprávním vztahem (např. pracovní smlouvou). Pokud to tak bylo, toto by mohl být jeden z důvodů, proč by finanční správce samostatnou (dodatečnou) odměnu za odborného zástupce mohl zpochybňovat.

Třetí rovina je, že i pokud byste měla brilantně vydefinované jednotlivé role, aby se nepřekrývaly (jednatel = smlouva o výkonu funkce jednatele, lékař = pracovní smlouva, a odborný zástupce samostatně...), tak samotný problém by bylo určit správnou výši takové odměny tak, aby s ní finanční správce neměl případný problém a jedné ze stran nevznikal nějaký neobvyklý prospěch. Pokud chce být společnost maximálně kryta, vyhotovují se na toto tzv. transfer pricing posudky. A nebo posudek mít nebudete a budete doufat, že se finanční správce při potenciální obhajobě spokojí s jinou formou doložení, že je odměna v obvyklé výši.

Závěrem se přikláním k názoru, že není vhodné, abyste si vyplácela samostatnou odměnu za odborného zástupce. Pokud byste tak chtěla učinit, je potřeba udělat několik kroků, které Vás

budou stát peníze a na konci dne stejně budete podstupovat nějakou míru rizika, že se to nějakému kontrolnímu orgánu nebude muset zcela líbit a bude Vám takový postup rozporovat.

Z hlediska byznysového pohledu – zkrátka se Vám taková poměrně komplikovaná věc nevyplatí řešit kvůli pár ušetřeným korunám.

Pokud byste si smlouvu na činnost OZ dělala, doporučuji co nejvíce specifikovat konkrétní činnosti, které bude OZ provádět. Tyto činnosti by se rozhodně neměly překrývat s jinými Vašimi funkcemi na základě jiných právních titulů (např. pracovní smlouva).

Pokud je Vaším cílem navýšení účetních (legálních a oprávněných) nákladů Vašeho s.r.o., lze zřejmě hledat vhodnější cesty (méně nákladné a více přínosné), ale tomu předchází individuální analýza a nikdo Vám v mnoha případech nezaručí, že si oproti dnešnímu stavu polepšíte (bez toho, aniž by byl dnešní stav individuálně prozkoumán). Pokud byste takové jiné cesty hledala, upozorňuji na to, že některé postupy daňových poradců, které jsou v souladu s aktuálními daňovými zákony ČR, však mohou být v rozporu s aktuálními pravidly cenové regulace ve zdravotnictví (jako příklad zmiňuji paušál na PHM, vybrané zaměstnanecké benefity a je celá řada dalších věcí, které lze použít u většiny firem, nikoliv ale ordinací, resp. subjektů cenově regulovaných ze strany MZČR nebo jiných regulátorů). Musíme odlišovat účetní náklady, které smí vstoupit do výpočtu kalkulace, a daňové předpisy, jedná se o zcela odlišné věci. Je tedy vhodné to případně řešit nejen s daňovým poradcem, ale i někým, kdo zná aktuální legislativu cenové regulace ve zdravotnictví a bude zkoumat konečné dopady na minutovou sazbu a vyvarování se případných problémů ze strany cenové kontroly prováděné SFÚ.

V případě, že by Vás zajímalo více detailních informací nebo byste chtěl/a činit další kroky v této věci, doporučuji se obrátit na ekonoma nebo si projít aktuální předpisy.

Třetí dotaz

Datum: 30.1.2022

AUTO a kalkulace – v případě účtování PHM plným paušálem, žádné soukromé jízdy – je nutno vést knihu jízd? A vstupují výdaje za tento automobil (odpisy, opravy, ostatní náklady na provoz) do kalkulací výkonů? Děkuji.

Odpověď: Na úvod bych rád definoval pojmy – v režimu věcně usměrněných cen máme (i) minutové kalkulace (někdy také minutové režijní sazby), anebo (ii) cenové kalkulace. Pokud tedy zmiňujete pojem “kalkulace výkonů”, budu v rámci této odpovědi brát, že máte na mysli minutovou kalkulaci.

Jako první věc v rámci této problematiky bych uvedl, že do minutové kalkulace v režimu věcně usměrněných cen (dle aktuálního cenového předpisu MZČR) se nesmí kalkulovat Vámi zmíněný paušál na PHM, ani většina jiných daňových paušálů mající za cíl snížit daňovou povinnost, které Vám poradí Váš daňový poradce. Některé postupy daňových poradců, které jsou v souladu s aktuálními daňovými zákony ČR, však mohou být v rozporu s aktuálními pravidly cenové regulace ve zdravotnictví, proto je vhodné takové věci konzultovat i s ekonomem, který zná aktuální předpisy cenové regulace ve zdravotnictví. Musíme odlišovat

oprávněné účetní náklady, které smí vstoupit do výpočtu minutové kalkulace, a na straně druhé daňové předpisy, jedná se o zcela odlišné věci pro odlišné účely (sestavení cen ve zdravotnictví vs. daňová povinnost poplatníka).

V případě cenové kontroly může SFÚ požadovat doložit oprávněnost služebních cest a je velmi obvyklé, že chce tzv. knihu jízd za kontrolované období (tj. 2 až 3 roky zpětně). Od obhajoby oprávněnosti Vašich cest se může odvíjet odpověď, zda pak mohou jít do kalkulace i další náklady související se služebním automobilem. Jednou z častých chyb ordinací je úvaha, že mohou cestovat do ordinace svým služebním vozem z místa jejich soukromého bydliště, ale tato cesta rozhodně není uznatelná a měla by být považována za cestu soukromou.

Závěrem, pokud Vám někdo zpracovává kalkulace a má obdobné otázky, zřejmě nemá nastudovanou kompletní aktuální legislativu a nedoporučoval bych užívat takové kalkulace, neboť hrozí riziko pokuty od cenové kontroly. Některé ordinace se domnívají, že mít *“nějakou rozumnou, zastaralou kalkulaci od oka, která není přesná a není přesně dle aktuální legislativy”* bude stačit, nicméně zde bych zmínil, že za takové existující chybné kalkulace se rovněž dávají pokuty o výši např. i cca 200tis. Kč (stanovení výše pokuty ze strany SFÚ je téma samo pro sebe a vydalo by za samostatný článek). My víme o min. dvou takových případech, kdy se na nás klienti obrátili až “10 min po dvanácté” a podívovali se a chtěli slyšet náš názor, zda je tak vysoká pokuta oprávněná i přesto, že “nějaké zbastlené hrubé” kalkulace měli.

V případě, že by Vás zajímalo více detailních informací nebo byste chtěl/a činit další kroky v této věci, doporučuji se obrátit na ekonoma nebo si projít aktuální předpisy.

Čtvrtý dotaz

Datum: 30.1.2022

V článku "Cenová kontrola v ordinaci" na vašich webových stránkách píšete, že je třeba vést min. 3 poslední roky cenovou evidenci. Měl jsem dojem, že účetní doklady je třeba archivovat 10 let. Nyní od 1.1.2022 v aktuální verzi 36 zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. vidím v §31, že účetní doklady a účetní záznamy je třeba uschovávat 5 let. Jak dlouho je povinnost archivovat dřívější kalkulace, resp. ceníky?

Odpověď: Naše poradna a články na webu řeší okruh otázek, pravidel a lhůt pro cenovou regulaci věcně usměrněných cen zdravotní péče (což je nejvíce relevantní cenová regulace týkající se stomatologů a dalších ambulantních specialistů). Vámi uváděné lhůty 5 nebo 10 let se mohou týkat jiných zákonů a předpisů z oblasti účetnictví a daní – to je však úplně jiná věc, kterou v rámci našeho webu nebo resp. této poradny neřešíme. Dle současné legislativy je poskytovatel péče povinen prokázat, že dodržuje pravidla výše specifikované cenové regulace, tři roky zpětně. My rozhodně doporučujeme ceníky, kalkulace, obrátové předvahy a další související podklady k cenotvorbě archivovat delší dobu, neboť ordinaci nemusí přijít vhod jen pro případy cenové kontroly, ale i pro celou řadu dalších účelů. Cenové kontroly zpravidla kontrolují 2-3 roky dohromady zpětně (tedy chtějí po ordinaci doložit dva až tři ročníky kalkulací a podkladů k nim tak, aby poskytovatel prokázal, že pravidla dodržoval).

V případě, že by Vás zajímalo více detailních informací nebo byste chtěl/a činit další kroky v této věci, doporučuji se obrátit na ekonoma nebo si projít aktuální předpisy.

Pátý dotaz

Datum: 15.9.2022

Co to je, jak se dělá cenová kalkulace?

Cenová kalkulace (kalkulace cen) je kalkulace ceny konkrétního výkonu z ceníku, který účtuje ordinace pacientovi. Zahrnuje v sobě minutovou kalkulaci, počet minut výkonu (tzv. minutáž) a zvlášť účtované položky (v jejich pořizovací ceně pro skutečně spotřebované množství), a to dle struktury a obsahu vyžadovaného aktuální legislativou. Cenová kalkulace obsahuje i přiměřený zisk (v rámci minutové sazby) a sdělí, jakou nejvyšší cenu jste oprávněni účtovat pacientovi za daný výkon (položku ceníku).

Vzorec cenové kalkulace (2022) zní:

- $(\text{počet minut výkonu}) \times (\text{minutová sazba ve struktuře dle legislativy}) + \text{ZUP} = \text{max. možná cena výkonu účtovaná pacientovi}$

Tato cenová kalkulace nám sdělí maximální možnou částku, kterou jsme oprávněni účtovat pacientovi za daný výkon, a je tedy hlavním podkladem pro tvorbu ceny (ceníku).

Cenovou kalkulaci doporučuji dělat na všechny jednotlivé položky ceníku. Pokud ordinace zavádí nový výkon a přidává ho do ceníku, měla by tomu předcházet tvorba cenové kalkulace.

Zjednodušeně řečeno, výkony, které požadujeme po pacientovi uhradit "za hotové" (tedy pokud nehradí zdrav. poj.) podléhají cenové regulaci věcně usměrněných cen, a ordinace by neměla účtovat žádný výkon, který není podložený danou cenovou kalkulací, protože teprve konkrétní cenová kalkulace nám řekne, jaká je možná maximální cena takového výkonu.

Šestý dotaz

Datum: 15.9.2022

Hradí pojišťovna plnou škodu v případě, že je v pojistné smlouvě uvedena stará (nízká) pojistná hodnota, ale konkrétní škoda při škodní události stejně ani zdaleka nepřevyší tuto pojistnou hodnotu? (např. pojistná hodnota 5 mil. Kč, ale škoda jen 200 tis. Kč)

Postup může být různý, odvislý od smluvních podmínek a interních procesů jednotlivých pojišťoven. Zpravidla však u podpojištění hrozí riziko, že i pokud škoda v rámci škodní události nepřevyší pojistnou hodnotu (a limit pojistného plnění), pak má pojišťovna právo na krácení pojistného plnění o stejnou % míru, o kterou je předmět pojištění podpojištěn. Dáme si příklad: pokud tedy např. máme pojištěnou nemovitost na hodnotu 5 mil. Kč, ale její aktuální tržní

hodnota je 10 mil. Kč a stane se škodní událost se škodou pouze za 200 tis. Kč (např. pouze rozbitá okna v důsledku přírodních jevů), hrozí riziko, že pojišťovna bude hradit z důvodu podpojištění (reálná hodnota předmětu pojištění vs. jeho hodnota uvedená v pojistné smlouvě) pouze 50 % takové škody, resp. 100 tis. Kč.

Provést revizi pojistných hodnot a limitů pojistných plnění doporučuji provádět každý rok, problematika se může týkat i odpovědnosti za škodu způsobenou pacientovi, kdy se díky výraznému nárůstu mezd za poslední roky značně zvýšila i odškodná za újmy způsobené pacientům, resp. hodnota lidského života vypočtená dle aktuální legislativy pro účely výpočtu újmy je odvislá od určitého násobku průměrné mzdy. Pokud by se tedy stal velmi tragický případ a pacient by byl usmrčen nebo velmi vážně zraněn s trvalými následky (např. pád RTG nebo jiného zařízení apod.), je dokonce zákonnou povinností poskytovatele zdravotní péče mít sjednaný dostatečný limit pojištění pro takové případy způsobení újmy. Hrozí tedy pak nejenom, že pojistka nakonec nebude krýt celou způsobenou škodu, ale i postih z titulu nesplnění zákonných povinností. Taková pojistka, která nekryje podstatnou část možné škody, neplní bohužel svou základní funkci, proto mít správně nastavenou pojistnou hodnotu a limit pojistného plnění je naprostý základ.